

IV. RECENZJE

EDWARD FRANUS: *Struktura i ogólna metodologia nauki ergonomii*. Kraków, Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych "Universitas", 1992 ss.284

Edward Franus, wybitny profesor psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, swoją drogę naukową ma ściśle związaną z techniką i pracą. Jest absolwentem Państwowego Instytutu Robót Ręcznych. W swoim bogatym dorobku naukowym ma m.in. książki bliskie organizatorom edukacji technicznej - *Rozwój rozumienia narzędzi przez uczniów, Myślenie techniczne, Wstęp do psychologii pracy*.

W przedstawianej pracy Autor podejmuje się trudnego działania usystematyzowania nauki ergonomii. Zadaniem tej książki, jak pisze we wstępie "jest zorientowanie Czytelników w skali problemów, ułatwienie im zrozumienia nauki, ukierunkowanie ich myślenia i działania na rozwiązania zgodne z duchem ergonomii, uwrażliwienie na przejawy nieergonomicznych działań w praktyce, przyczynienie się do koncentracji badań w zakresie szczególnie istotnych, pobudzenie do ekspansywnego i efektywnego stosowania ergonomii w praktyce - a także ułatwienie znalezienia własnej roli w systemie tych działań".

Praca składa się z czterech części, ponadto wyposażona jest w obszerną polską i obcojęzyczną bibliografię.

W części pierwszej *Teoria nauki ergonomii* przedstawione zostały różne aspekty ergonomii jako nauki, poddana została analizie jej struktura oraz wyprowadzona propozycja naukowej definicji ergonomii.

W części drugiej *Interdyscyplinarne związki w ergonomii* pokazane są relacje zachodzące pomiędzy ergonomią i jej subdyscyplinami a innymi dziedzinami nauki.

Trzecią część pracy *Metodologiczne zasady ergonomii* poświęcono określeniu i omówieniu dziewięciu zasad metodologicznych sformułowanych przez Autora na użytek ergonomii. Są to, podejście kompleksowe, podejście systemowe, antropocentryzm, optymalizacja, bilateralne dostosowanie członków układu człowiek - technika, dominanta, parsimonia, wiązanie teorii z praktyką, asymilacja nowych teorii.

W czwartej, ostatniej części *Przejście od teorii do praktyki w ergonomii* Edward Franus ukazuje praktyczne możliwości wykorzystania dorobku naukowego ergonomii w praktycznej działalności w obszarach wybranych sfer aktywności człowieka - w projektowaniu i wzornictwie przemysłowym, w rolnictwie i leśnictwie. Autor zwraca uwagę, że istnieją liczne inne dziedziny użytkowania techniki i organizacji, które nie są jeszcze objęte "systematyczną penetracją dzisiejszej ergonomii", ale nie mogące się właściwie rozwijać bez korzystania z jej dorobku.

Praca ma szerokiego adresata - przede wszystkim ergonomistów - teoretyków i praktyków, studentów uczelni technicznych i właściwie przedstawicieli wszystkich zawodów, bowiem ergonomia w coraz większym stopniu będzie wspierała wszystkie zawody i wszelkie formy ludzkiej aktywności.

Wielce pomocny przy lekturze książki jest indeks nazwisk oraz indeks rzeczowy. Treści pracy zostały zilustrowane przy pomocy 18 rycin i rysunków.

Zdzisław Wołk